

Dni Przyjaźni Polsko-Węgierskiej

Prezydenci Węgier i Polski odsłoniли pomnik Henryka Sławika i Józefa Antalla. W uroczystościach uczestniczył Marszałek Wojciech Saługa.

Prezydent Węgier Janos Ader odwiedził Polskę. Wraz z prezydentem Bronisławem Komorowskim w piątek i sobotę wziął udział w Dniach Przyjaźni Polsko-Węgierskiej w Katowicach.

W sobotę rano Komorowski i Ader uczestniczyli we mszy świętej w katowickiej Archikatedrze Chrystusa Króla pod przewodnictwem metropolity katowickiego abp. Wiktora Skworca. Obecni byli kapłani z Węgier. Liturgię odprawiono w języku polskim i węgierskim.

Po mszy św. przed budynkiem Międzynarodowego Centrum Kongresowego uroczystie odsłonięto pomnik Henryka Sławika i Józefa Antalla. Pomnik to kompozycja wykorzystująca dwie żywe brzozy i dwa równoległe mury, tworzące przestrzeń, gdzie można poznać historię bohaterów trzech narodów, polskiego, węgierskiego i żydowskiego.

"Pragnę wyrazić nadzieję, że pomnik usytuowany w tak niezwykłym miejscu, które samo w sobie jest symbolem nowych czasów i w Polsce, i tu w Katowicach, na Śląsku, będzie działał na naszą wspólną i polską, i węgierską wyobraźnię, budując dalsze zobowiązanie, aby i w przyszłości przyjaźń polsko-węgierską umacniać" - powiedział Bronisław Komorowski.

Po odsłonięciu pomnika prezydenci spotkali się z dziećmi- uczestnikami III Szachowego Turnieju Przyjaźni Polsko-Węgierskiej.

Przed koncertem Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, Bronisław Komorowski nawiązał do symboliki odsłoniętego pomnika. "Dla nas jest szczególnie ważne, że nasz rodak, Henryk Sławik pochodzi stąd, ze Śląska. Tak, jak pamiętamy o tym, że Józefa Antalla nazywano „ojcem Polaków na Węgrzech”, tak chcemy utrwalić pamięć o Henryku Sławiku, jako o dzielnym Polaku stąd, ze Śląska - mówił prezydent.

W uroczystościach z okazji Dni Przyjaźni Polsko-Węgierskiej uczestniczyli Marszałek Wojciech Saługa oraz Przewodniczący Sejmiku Grzegorz Wolnik.

Ślązak Henryk Sławik (1894-1944) i Węgier József Antall senior (1896-1974) podczas II wojny światowej wspólnie uratowali 5 tys. polskich Żydów.

Henryk Sławik pochodził ze wsi Szeroka, obecnie dzielnicy Jastrzębia Zdroju. Brał udział w trzech powstaniach śląskich i akcji plebiscytowej. Po wybuchu II wojny światowej przedostał się przez Rumunię na Węgry, został prezesem Komitetu Obywatelskiego ds. Opieki nad Uchodźcami Polakami na Węgrzech, był też jednym z reprezentantów polskiego rządu na emigracji. Organizował przerzuty Polaków do armii polskiej na Zachodzie. Uratował, wyrabiając fałszywe dokumenty na podstawie wystawianych przez duchownych fałszywych metryk chrztu, ok. 5 tys. polskich Żydów, którzy trafili na Węgry. Zorganizował też, przy współpracy z duchowieństwem, sierociniec dla żydowskich dzieci, działający pod szyldem sierocińca dla dzieci oficerów polskich.

Po wkroczeniu na Węgry Niemców przeszedł do pracy w konspiracji. W roku 1944 Henryk Sławik został aresztowany przez gestapo. 23 sierpnia 1944 roku został zamordowany w obozie koncentracyjnym w Mauthausen-Gusen. Antall senior – nazywany przez polskich uchodźców „Ojczulkiem Polaków” – zmarł w zapomnieniu 24 lipca 1974 r. w Budapeszcie. Jego syn, József Antall, był pierwszym premierem demokratycznych Węgier.

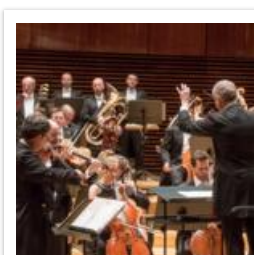
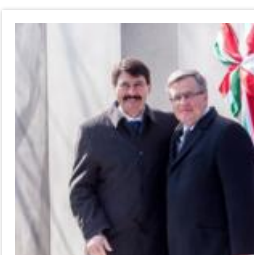
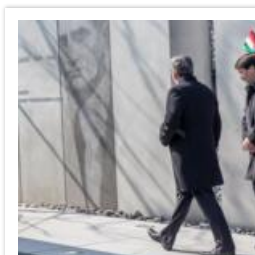
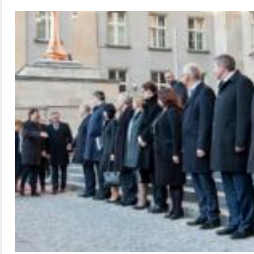
Po wojnie władze PRL skazały Sławika na niepamięć. W 1990 roku pośmiertnie nadano mu tytuł Sprawiedliwego wśród Narodów Świata. W 2001 roku bliski współpracownik Sławika w Komitecie Obywatelskim, Żyd Henryk Zvi Zimmermann przypomniał o jego dokonaniach. W Polsce pamięć o Sławiku przywróciły w 2003 roku publikacje Grzegorza Łubczyka i Elżbiety Isakiewicz.

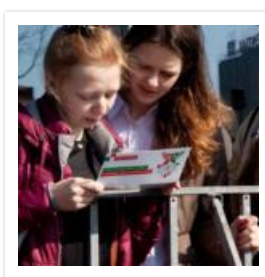
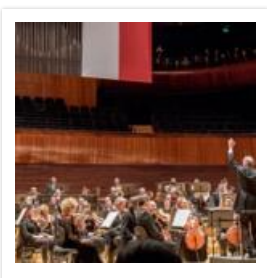
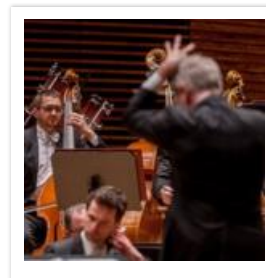
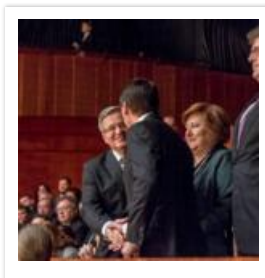
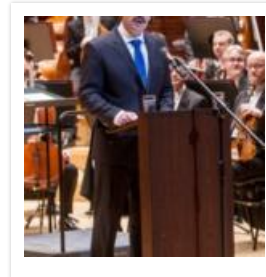
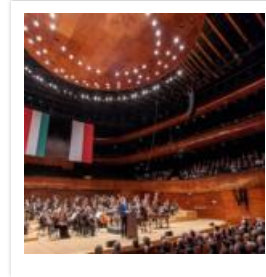
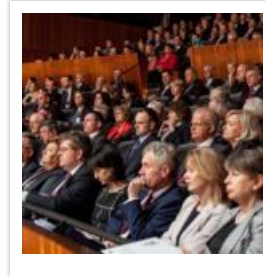
W 2010 roku prezydent Lech Kaczyński odznaczył Sławika najwyższym polskim odznaczeniem – Orderem Orła Białego. József Antall otrzymał wtedy pośmiertnie najwyższe odznaczenie nadawane cudzoziemcom – Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski.

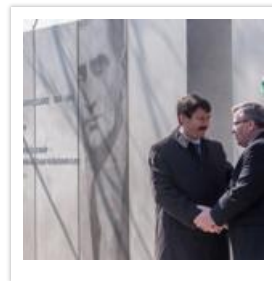
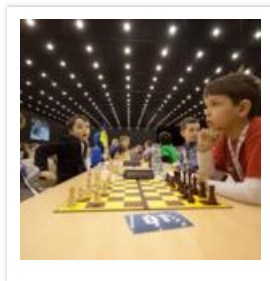
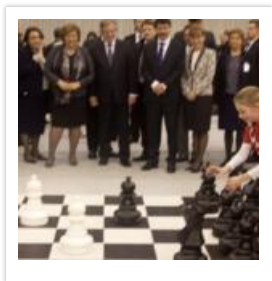
Dni przyjaźni ustanowiły w 2007 roku Sejm i parlament Węgier. Obchody odbywają się na przemian w Polsce i na Węgrzech. Ostatnie miały miejsce w węgierskim Egerze.

Sejmik Województwa Śląskiego ogłosił miniony rok 2014 Rokiem Henryka Sławika.

(Materiały własne i Kancelarii Prezydenta RP)

Dodana: 16 maj 2024 08:50